

Погорелова Т.В.

к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет (Україна)

ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Сучасний етап розвитку нашої країни характеризується зростанням ролі агробізнесу по відношенню до національної економіки. Аграрний бізнес України на сьогоднішній день стає опорою економіки країни і приносить за експертними висновками близько 12 % ВВП. Незважаючи на кризисні явища, ефективність сільського господарства зростає, відтісняючи на другий план промисловість. Цей факт свідчить про перспективний напрямок виходу з кризи економіки країни. Тому статистичний аналіз ефективності аграрного підприємництва, визначення напрямку основних тенденцій і факторів, що впливають на його розвиток є не тільки актуальним, але й необхідним на сьогоднішній день.

Ефективність діяльності сільськогосподарського підприємництва знаходить своє відображення у досягнутих фінансових результатах, які характеризуються розміром одержаного прибутку. Абсолютна сума прибутку агробізнесу дає досить повне уявлення про підприємницьку діяльність, але зростання прибутку не завжди досягається кращим використанням матеріальних, трудових ресурсів. Тому з аналітичною метою доцільно розраховувати та використовувати відносні показники прибутковості (рентабельності).

Державною службою статистики України, провідними аналітичними агенціями розраховується кілька показників рентабельності, зокрема, показники рентабельності операційної діяльності, рентабельності звичайної діяльності, рентабельності продукції та інші. Усі вони базуються на статистичній та фінансовій звітності, яка відповідає світовим стандартам.

Рентабельність операційної діяльності свідчить про ефективність операційних витрат, пов'язаних з формуванням виробничої собівартості, загальногосподарським управлінням і збутовою діяльністю та іншими операційними витратами. Відмітимо, що означені витрати безпосередньо беруть участь у виготовленні та реалізації продукції та сприяють створенню прибутку від операційної діяльності.

Рентабельність операційної діяльності характеризує для підприємства вигідність виробництва продукції, надання послуг, продажу товарів та являє собою витратний показник рентабельності, тобто відображує ефективність здійснених витрат. Зауважимо, що у скрутні часи для підняття економіки потрібно аналізувати саме витрати, їх напрямки та можливості мінімізації. Тому проаналізуємо ефективність розвитку агробізнесу України саме з цих позицій.

Окрім того, аналіз ефективності агробізнесу доцільно виконувати у порівняльній характеристиці прибутковості сільського господарства, промисловості та економіки країни в цілому, оскільки агробізнес народився на злитті аграрного, промислового та торгового капіталів, що поглибило інтеграційні зв'язки між сільським господарством та промисловістю.

На рисунку представлена динаміка рентабельності операційної діяльності підприємств України за видами економічної діяльності за період 2009-2016 рр.

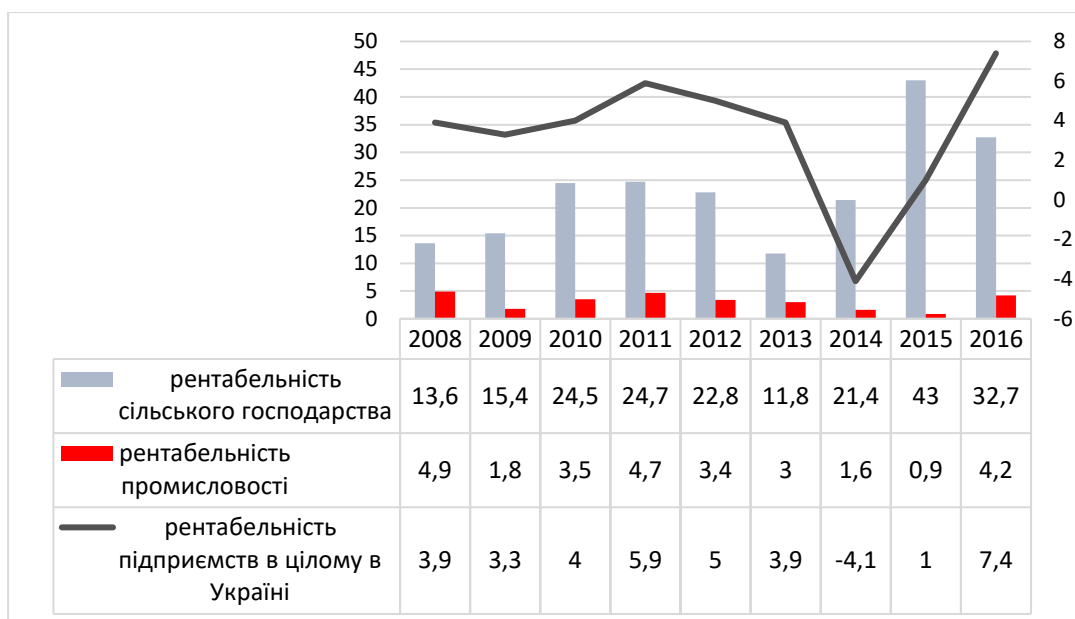

Рис. Динаміка рентабельності операційної діяльності підприємств України за видами економічної діяльності, %

Складено автором за даними [1]

Наведена на рис. інформація свідчить, що рентабельність операційної діяльності на порядок перевищує рентабельність промисловості та рентабельність усіх підприємств України.

Протягом 2009-2016 рр. ефективність здійснених витрат сільського господарства щорічно в середньому збільшувалася на 11,6 % , а в цілому в Україні – на 8,3 %. У той же час, ефективність операційних витрат промисловості щорічно в середньому зменшувалася на 1,9 %. Отже, тенденції розвитку ефективності сільського господарства, промисловості та економіки країни в цілому не збігаються.

Якщо порівняти середні річні швидкості зростання в 2009-2016 рр., то можна відмітити, що середня відносна швидкість зростання ефективності сільського господарства випереджає середню швидкість зростання ефективності економіки України майже в 1,4 рази. Саме тому для України головним напрямком розвитку доцільно обрати аграрний тип економіки та трансформувати його відповідно сучасним вимогам.

Література

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>